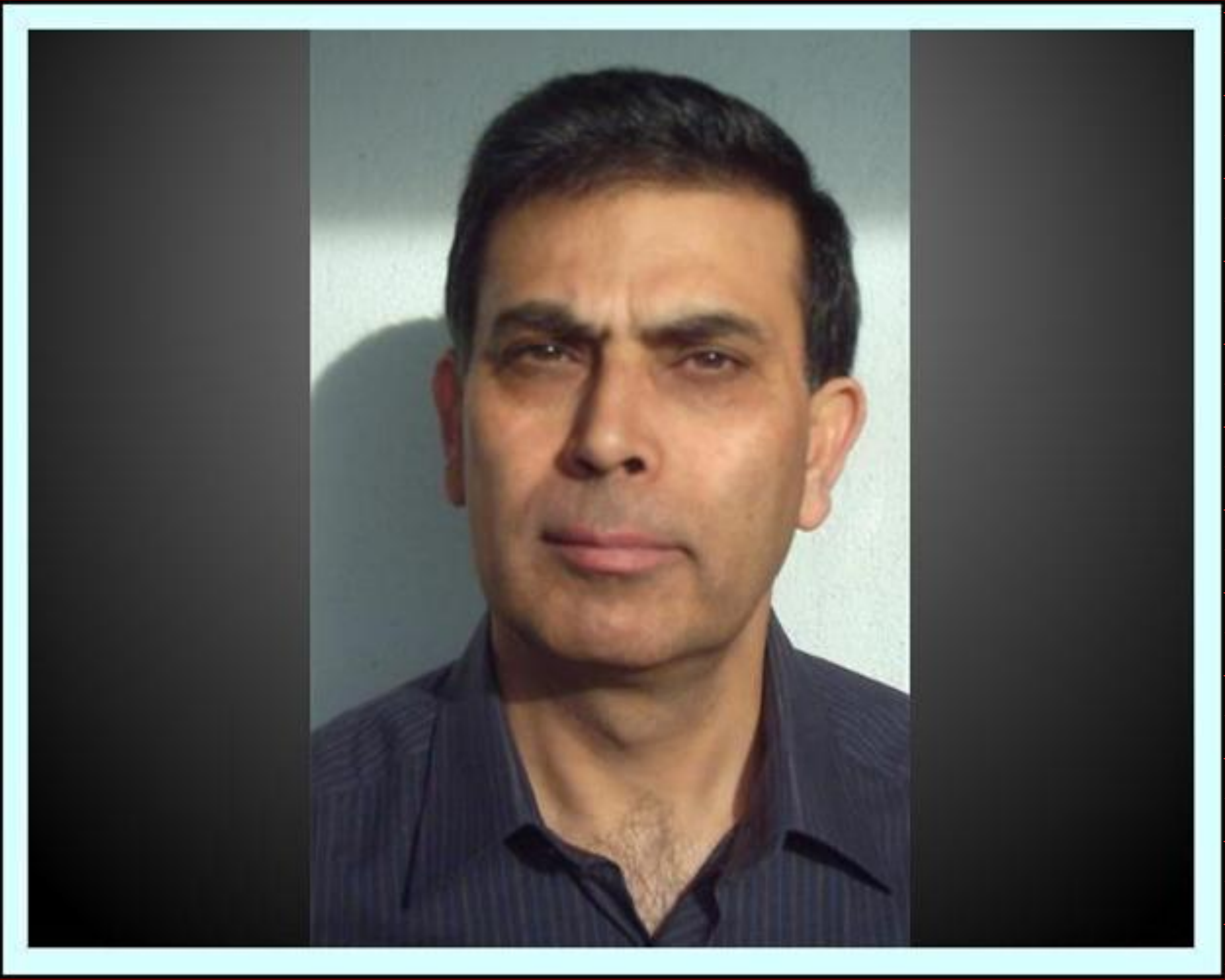

ښاغلی صدیق کاوون توفاني

ښاغلی صدیق کاوون توفاني زموږ دهیواد په ادبي، فرهنګي او سیاسي ډګر کې یو پیاوړې، وتلې او پېژندل شوې شاعر، ادبي، فرهنګي او سیاسي شخصیت دی. دی د پښتو او دري ژبو دهغونوښتګرو ،مخکښواو نامتو لیکوالانو او شاعرانو څخه دی، چې دده په آثارو او شعرونو کې ډیر لوړ علمي

مفاهیم،انساني ،اجتماعي ، ملي او ادبي تصورات اوافکار
په ډيره خوږه ،سليسه، ساده او روانه ژبه بيان شوي دي.د ده
په شعرونو کې هنري ښکلا ،خيالونه،سمبولونه، تصويرونه
او انځورونه ،تشبيهات ، کنايات، پاک او سپيڅلي
احساسات، جذبات او عواطف په ډير رنګين اوظريفانه
شکل ترسيم شوي دي.

د ښاغلي صديق کاوون توفاني
خوندور او په زړه پورې شعرونه

تنده

ساقي ډکه پياله راکړه، زولنو ته مې زړه کيږي
ياغي شوو هوسونو ليونو ته مې زړه کيږي
د خندا فرصت مې نشته، عقله مه راته تم کيږه
يو څو غټو غټو اوښکو پښتنو ته مې زړه کيږي
په سړو سړو خبرو ماته نه شوه زما تنده
په سکروټو مې خړوب کړه، سرو لمبو ته مې زړه کيږي
مرور اميد مې ګرځي، د زخمي ذهن کوڅو کې
د مغرورې مينې ياده، ستا راتلو ته مې زړه کيږي
د آشنا د نظر اوره! راشه يو ځل مې ايرې کړه
وچ لرګی د شنه ځنګله يم، سوزيدو ته مې زړه کيږي
وارنا – بلغاريا (۱۱/۸/۱۳۲۳)

شاعر: صديق کاوون توفاني
ترتيب کوونکی: عبدالقادر مسعود

غوټۍ

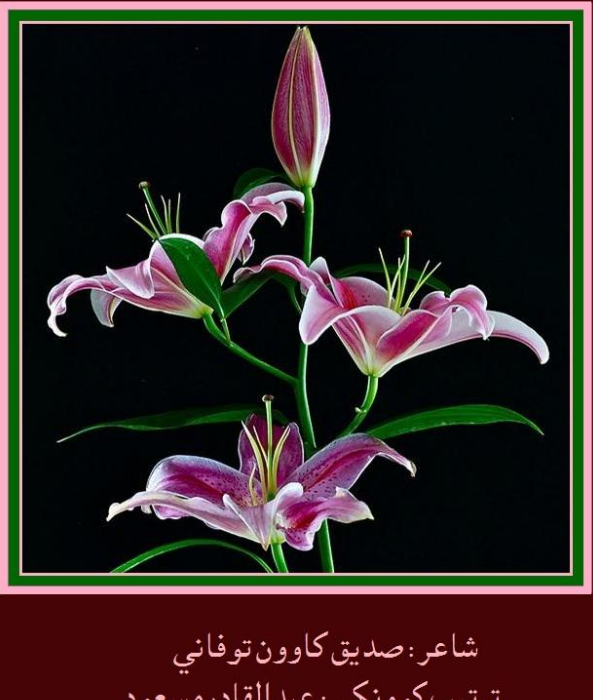

د سترګو له ډنډونو نه مې وينې تويومه
د يار په قدمونو باندې شمې بلومه
نن بيا ذهن ته راغله، مروره خاطره مې
د اوښکو د الماسو په چينه يې لمبومه
ساقي راته د ګلو په ښيښه کې باده راکړه
ويل يې چې ګناه دې، په شرابو پاکومه
په سترګې پسرلي کې چې د يار د زلفو زيب شي
چمن په چمن ګرځمه، ګلونه لټومه
د سره تکل آرزو مې په سرو وينو کې موسکۍ شوه
ويل يې دا غوټۍ به، پسرلي ته رسومه
کابل (۲۰/۷/۱۳۶۲)

شاعر: صديق کاوون توفاني
ترتيب کوونکی: عبدالقادر مسعود

دزړه غاټول

نن دې جانانه د خوږو کتلو تاب نه لرم

د مستو سترګو اشارو ته دې ځواب نه لرم

ما دې د سترګو په "یاسین" باندې ایمان راوړی

څوک راته وایي چې کافریمه کتاب نه لرم

ما د خوږې ګناه موجونو ته ځان وغورځاوه

نور له ګدا آسمانه تمه د ثواب نه لرم

ستا د تودې غېږې حرم ته مې پناه راوړې

تمامه شپه در سره پایمه شتاب نه لرم

یوازې تا ته مې مغروره ککرۍ ټیټېږي

ستا له خوږې مینې نه پرته انتخاب نه لرم

د زړه غاټول مې درته راوور، یاره ویې منه

دوچو شاړو لارو یمه، ګلاب نه لرم

ما د څپو په وَزَرونو کې وطن کړی دی

ځلې نه نه ډاربږم، وېره له سېلاب نه لرم

شاعر: صدیق کاوون توفاني

ترتیب کوونکی: عبدالقادر مسعود

سور اختر

ښکلیه ساقي راشه چې جامونه سره پورته کړو

ورځې د اختر دي چې غمونه سره پورته کړو

راشه چې نظر مې ستا د سترګو سین کې ووینځم

راشه چې د عمر آرمانونه سره پورته کړو

راشه چې دا سرې جامې په میو کې رنګینې کړو

راشه د کنډول پر ځای خمونه سره پورته کړو

راشه چې د خم په زړه کې وینې په مستیو دي

بیا په میکده کې خمارونه سره پورته کړو

مینه هو سیږي قرباني د مینانو ته

ډلې د مستانو کې سرونه سره پورته کړو

یه ساقي راځه چې په سکروټو تنده ماته کړو

زړونه پرې خړوب کړو، سره اورونه سره پورته کړو

سور اختر ځلیږي، د ګلونو هره پاڼه کې

وړه شبنمه! چې ګلونه سره پورته کړو

کابل (۱۳/۲/۱۳۶۳)

شاعر: صدیق کاوون توفاني

ترتیب کوونکی: عبدالقادر مسعود

د مينې آرماني

زه د مينې آرماني يم، وصلتونه راته راکه

د تودې غيږې حرم کې، شنه خوبونه راته راکه

ما د زهد په زندان کې، د ځوانۍ عمر ايرې کړ

دا تقوا راځنې واخله، ګناهونه راته راکه

ستا دمست بنا يست له زوره، د حيا غرونه چپه شول

دا شرقي حجب ایرې که، هوسونه راته راکه

یخ وهلی تن مې تود که، د سرو شونډو په سکروټو

ټول غمونه مې لوګی که، سره اورونه راته راکه

بت شکن غرور مې کوره، ستا بنایست ته په سجده شو

عبادت ته مې لېږ ځیر شه، ثوابونه راته راکه

پرې چې وویندم نظر مې، ستا دسترګو سمندر کې

خړو خاورو نه مې جګ که منزلونه راته راکه

یه حسینه ساقي راشه، چې جامونه سره جګ کړو

له توبو مې توبه وکړه، نور هوډونه راته راکه

په جامونو نه ماتیږي، دا زما دوزخي تنده

زه د ټول عمر خماریم، دریابونه راته راکه

چا ته ونیسم په لاس کې، د زخمي زړه د آرمان ګل

یه د سوي باغ ملیاره، بهارونه راته راکه

دا کوچنی زړګی مې ګوره، چې د لويو غمو کور شو

عشقه ته راسره يار شه طاقتونه راته راکه

مسکو (۲۳/دلو/۱۳۶۲)

شاعر: صديق کاوون توفاني

ترتيب کوونکی: عبدالقادر مسعود

❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋

هیر

کلونه وشول چې دې نه وینمه

غزل د ستركو دې لوستلای نه شم

نور مې دا ستړی سرګردانه نظر

- دا داغزنو اوږدو لارود سفرلاروی -

ستا د خوږو ستركو چینو كې لمبولای نه شم.

❋❋❋❋

نور مې د ستركو د ګودر په غاړه

ستا د پښو پلونه هم نه ښكاري

نور مې د شونډو د بیدیا په خنډو

-په دې شګلنو بې بهاره تالو -

ستا د بوسې ګلونه هم نه ښكاري

****

نور دې د خيال په اسمان نه ځلېږم

نور مې د خوب کلي ته هم نه راځې

داسې ښکارېږي چې هېر کړې دې يم

دګلورينو خاطرو له باغه ،

د وچ لرګي په شانې ليرې غورزولای دې يم.

****

زما او ستا هغه اورينه مينه

چې ځلېدله، بلېدله مدام

هغه د تورو ماښامونو ډيوه

– لکه د شپو په زړه کې بله شمه -

چې سوزيدله، خنديدله مدام

اوس په کې اور نه شته، سپرغۍ نه لري

اوس له رنها ډکه ځولۍ نه لري.

****

خو لا ترا وسه مې د زړه په قاب کې

یوازې ستا د مخ تصویر پاتې دی

یوازې ته مې یې د ذهن په ډولۍ کې ناسته.

یوازې ته مې لکه وینه په رګو کې جاري.

(المان (نومبر-۲۰۰۰

شاعر: صدیق کاوون توفاني

ترتیب کوونکی: عبدالقادرمسعود

****

د مينې تړون

بيا مې جانانه، د زخمي زړګي په سوې للمه

ستا د خوږو ، خوږو يادونو باران ووريده

بيا مې د مړاوو خاطرو په رژيدلي چمن

د پسرلي د سرو ګلونو باران ووريده .

****

کلونه وشول چې له تا نه جلا شوی یمه
کلونه وشول چې په تا مې سترګې نه خوږېږي
کلونه وشول چې دنیا لکه زندان ده راته
کلونه وشول چې د سا وزر مې نه غوړېږي.

****

اوس مې یادېږي هغه تللې تېرې شپېې
هغه د ګلو غوندې ښکلې او رنګین وختونه
هغه د مینې د رڼا په میوو مستې ورځې
هغه ساده، هغه سپېڅلي نازنین وختونه.

****

چې مې له تا سره تړون پکې د مینې وکه
چې ستا په غېږه کې مې ځان او جهان وپېژانده

ته مې کعبه شوې درته زه په لمانځه ودریدم

ستا په لمنه کې مې هوډ او ایمان وپېژانده.

****

ما ویل زه به دې جانانه جنتي ښایست ته

د سرو غوټیو غوندې ښکلی سور غزل ولیکم

ما ویل زه به دې د تورتیکري په تورو څنډو

د لمر په اوښکو حماسه د سره تکل ولیکم.

****

ما ویل زه به ستا د زلفو په حسینو شپو کې

د ابدي مینې ځلانده ستوري وځلوم

ماویل زه به ستا دمخ هغه سپېڅلی سهار

د پسرلي د شنې وږمې په عطرو ولمبوم.

****

ماویل زه به د تیارو اوږده، اوږده لاسونه

ستا په زرینو ، پرتمینو زلفو وتړمه

ما ویل زه به د بدرنګې شپې ناولی کجیر

د سپینې ورځې د رڼا په غشو وولمه.

****

خو د تیارو د خدای، بدرنګه اراده بله وه

ستا برخه لیک یې د بادونو په وزرو وتاړه

ستا په تندي یې آیتونه د لمبو و لیکل

ستا په ټیکري یې د سرو وینو سمندر وتاړه.

****

ما مرغلرې ستا له سترګو نه راټولې نه کړې

ما دې په زلفو د آرمان ګلونه، و نه ټومبل

د ماتمونو تورو شپو ته دې څراغ نه شومه

د زړه داغلي پرهارونه مې دي ونه ګنډل.

****

چې ستا د زړه په ښار لښکرې دماتم وختې

ما يې يوازې په سرو سترګو تماشا کوله

ستا په دردونو او په خپلې بې وسۍ مې ژړل

ته سوزيدې ما درته هيله د بقا کوله.

****

خدايزده چې په زوريدلي زړه به څه تېرېږي

ښايي چې تاته به بې هوده، بې وفا ښکارمه

ته به مې وړ دخپلې مينې د پرتم نه ګڼې

تاته به مات ښکارمه تاته به رسوا ښکارمه.

****

مات خو به يمه، خو جانانه بې وفا نه يمه

د تومتونو زنځیرونه په پښو ګرځوم

له تا نه لیرې، په پردیو نا آشنا کوڅو کې

د مجبورۍ د ژوندون پېټۍ په اوږو ګرځوم.

****

خوستا د سترګو په زیارت باندې قسم کومه

یوه شېبه دې هم له یاده جلا شوی نه یم

د شنه باور په کرونده مې لا هوډونه شنه دي

د سرو غاټولو په تړون باندې ختلی نه یم.

****

دیاد په دښته کې مې خرې ستا د مینې هوسۍ

د خوب باغچه مې ستا د حسن په ګلونو پټه

د ذهن دړه مې یوازې ستا نامه پونبلې

د زړه ماڼۍ مې ستا په ښکلو تصویرونو پټه.

❊❊❊❊

(آلمان (جنوري - ۲۰۰۱

شاعر: صديق کاوون توفاني

ترتيب کوونکی: عبدالقادر مسعود

❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊

راشه پسرليه

راشه پسرلیه ، دغوټیو له باران سره

سپېل د رنګ او بوی سره دمشکو له کاروان سره

راشه دغوټۍ له سترګو پریمینځه رانجه دخوب

راشه د زخمي زخمي غاټولو له درمان سره

راشه چې جړاو شي په غمیو ، ښښتېځلی، باغ

راشه پسرلیه، دګلونو له توفان سره

راشه چې دونو په ښاخونو پاڼې وناڅي

باد ترانې ووایې، دغرو ممانې وناڅي.

****

ژمی دی خفه نه شې دګلودغونچو په ځای

مونږ درته په لاره زخمي زړونه غوړولي دي

خیر که وچکالي ده نه شبنم شته نه باران اوري

ستا دراتلو لارې مو په اوښکو ، پریمینځلي دي

اور مو په سر وړی، خو ډیوې مو لګولي دي

زړه د ترورمیو کې مو ستوري ځلولي دي

زموږ کلي ته لمر راوله ! راشه پسرلیه

بیرته یې پخلا که، د عمرو مرور راوله .

****

راشه چې باغونه مو ساړه ژمي وهلي دي

راشه چې ګلونه دخزان سیلۍ زپلي دي

راشه چې دبوټو په رګونو کې سا وچه ده

راشه چې غوټیو په سرووینو کې لمبلي دي

دښتې سوزیدلي، چمنونه رژیدلي دي

کرښې دقسمت یې په لمبو راته لیکلي دي

بس دی د اورونو ، دسوځونو کتاب واړوه

بس دی پسرلیه، دغمونو کتاب واړوه .

****

څه دی بهار څه دی، چې رڼا دمستۍ نه لري

سا دمستۍ نه لري ، صهبا دمستۍ نه لري

شور دمينې نه لري، سور اور دمينې نه لري

ځا ځکو دشبنمو کې ځلا دمستۍ نه لري

څه دی بهار څه دی چې موسکا دغوټۍ وربېي

څه دی بهار څه دی چې خندا دمسنۍ نه لري

څه دی بهار څه دی چې ويدې نغمې نه پاڅوي

تاندې غوټۍ ويښې نه کړي، شنې ورمې نه پاڅوي.

****

راشه پسرليه، چې دلمر ګلونه وخاندي

توره شپه سبا شي، دسحر ګلونه وخاندي

باغ په خندا سر شي، لراو بر ګلونه وخاندي

راغ غونچې ،غونچې شي پيغامبر ګلونه وخاندي

بيا د پيغلو نجونو په ټټر ګلونه وخاندي

غر په ګلو پټ شي په کمر ګلونه وخاندي

بل شي په سپېرو دښتو ، دګلو څراغونه بيا

پورته شي ،رپانده دغاټولو بېرغونه بيا.

****

راشه په سپېرو دښتو کې سا د ژوندون وکړه

راشه په سرو زړونو کې اور د جنون وکړه

راشه بيا روښانه که دميني دمزلونو لار

راشه د ليلي زړه کې وفا دمجنون وکړه

راشه تږې تالې دوړمې په ميو مستې که

راشه د ماښام په دښته، سپين سباوون وکړه

راشه پسرليه، باغ ته ناوې دګل راوله

ساندي ترانې که ، وزرماتی بلبل راوله.

****

ترکې دبګرام درنه جامونه دسوما غواړي

غواړي ،نڅا شورغواړي،شررغواړي، نغمې غواړي

پیغلې دبخدي درنه دردونوته دوا غواړي

بیا په نو بهار کې دبهار مسته خندا غواړي

پریږده له قفسه، نبایسته بلبلې والوزي

دا زخمي غوټۍ له تا نه شونډې دموسکا غواړي

زیب یې د پیکیو شه، ګلاب دګریوانه یې شه

سوز یې د سندرو شه، رباب د زنګانه یې شه.

****

بیا به دا خزان، خزان وختونه بهارونه شي

بیا به دا شډل ، شډل ډاګونه چمنونه شي

بیا به دا اغزي، اغزي باغونه سره ګلونه شي

بیا به په رنګینو ګلو ، ښکلي وربلونه شي

بیا به غم وهلي ماښامونه، سهارونه شي

بیا به د سپین غره غاړې ته ستوري امېلونه شي

بیا به د کابل لمنهٔ که په ګلونه شي

بیا به د (بابا) پګړۍ جړاوه په لعلونو شي.

****

تا که پسرلیه ، دګلونو ګېډۍ راوړلې

تا که د ورېمې په وزر تاندې غوټۍ راوړلې

تا که درڼا ناوې له تورو شپو راوا یسته

تا که دباران د رڼو څاڅکو ډولۍ راوړلې

تا که په خاموشو ماښامونو کې شور وکړه

تا که زخمي زړونو ته د مینې پټۍ راوړلې

ته‌به‌ابدي شې ، ته‌به‌ پاتې شې په‌ زړونو كې

ته‌به‌ د ژوند سا شې ، په‌ ډاګونو ، په‌ باغونو كې.

آلمان ، ۲ /۱۹۹۹/۲۰

شاعر:صديق كاوون طوفاني

ترتيب كوونكى: عبدالقادر مسعود

****